

Handläggningen av en begäran att få ut ett mycket stort antal allmänna handlingar

---

Anmälan

Sveriges automatägares riksförbund (SVAR) riktade i en anmälan den 18 oktober 2000 kritik mot Lotteriinspektionen och uppgav bl.a. följande.

SVAR begärde i skrivelser till Lotteriinspektionen den 3 och 4 september 2000 att få ta del av allmänna handlingar. Framställan upprepades därefter vid flera tillfällen muntligt. Trots detta, och att det inte för inspektionen kunde råda tvivel om att SVAR ville ta del av handlingarna löpande vartefter de sekretessprövats, hade ännu vid tiden för anmälan inte någon handling lämnats ut. Inte heller hade inspektionen lämnat något besked om när ett utlämnande tidigast skulle komma att ske fastän SVAR uttryckligen begärt detta.

Utredning

Efter remiss uttalade Lotteriinspektionen, generaldirektören AA, den 4 december 2000 bl.a. följande.

Inledningsvis kan följande nämnas om SVAR:s hemställan om utfående av allmänna handlingar.

SVAR hemställde i skrivelse till Lotteriinspektionen den 3 september 2000 om utfående av kopior på alla inkommande, utgående, upprättade samt i övrigt förekommande handlingar hos Lotteriinspektionen avseende juni, juli och augusti 2000. Därtill önskades kopior av varje dagboksblad som hör till var ärendeakt, samt även kopior av ev. anteckningar som gjorts i eller på ärendekonvoluten, och därtill kopior av ev. inkomna (eller upprättade) men ej diarieförda handlingar; dvs. av handlingar som – utan att vara diarieförda – på annat sätt hålls ordnade inom myndigheten, avseende den aktuella tidsperioden. Slutligen påminde SVAR om vikten av att handlingarna kan utlämnas skyndsamt, och bad inspektionen att omgående meddela vid vilken tidpunkt kopiorna var klara. I samma skrivelse begärdes också upplysningar om huruvida polisanmälningar som Lotteriinspektionen ingett, lett till åtal och fällande dom. I skrivelse till SVAR den 4 september 2000 lämnade Lotteriinspektionen svar i den sistnämnda frågan.

I ny skrivelse den 4 september 2000 erinrade SVAR om att kopior av handlingarna skall översändas löpande.

Vid besök hos Lotteriinspektionen den 14 september 2000 begärde SVAR ut allmänna handlingar även för perioden den 1–14 september 2000.

Ärendet har hos Lotteriinspektionen handlagts av chefsjuristen BB.

Den 22 september 2000 ringde BB upp ordföranden i SVAR, CC, för att få klarhet i hur framställan skulle förstås, varvid CC uppgav att SVAR ville ha ut samtliga handlingar hos myndigheten för perioden juni, juli och augusti. Om det dock skulle visa sig vara fler än 10 000 sidor önskade CC att Lotteriinspektionen skulle kontakta honom. Några propåer har därefter inte av SVAR riktats till BB om att utlämna handlingar löpande. Inte heller har några muntliga påstötningar om utlämnande av handlingar gjorts hos enhetschefen DD, vilket SVAR gör gällande i sin anmälan.

Vid sammanträde den 2 november 2000 i Strängnäs mellan Lotteriinspektionen och SVAR lämnade Lotteriinspektionen en utförlig redogörelse för ärendets handläggning.

Inledningsvis kan således konstateras att SVAR begärt ut samtliga allmänna handlingar som förvaras hos Lotteriinspektionen för perioden juni– augusti 2000 samt även alla diarieförda handlingar för perioden 1–14 september 2000. Vidare kan konstateras att Lotteriinspektionen löpande haft kontakter med SVAR i ärendet.

Den mycket omfattande framställning om utlämnande av allmänna handlingar som SVAR ingett till Lotteriinspektionen berör således hela myndighetens verksamhetsområde. Mot bakgrund härav får följande redogörelse lämnas om Lotteriinspektionens ansvarsområde, organisation och verksamhet.

I sin myndighetsroll som tillståndsmyndighet har Lotteriinspektionen att ta del av en omfattande mängd företagshemligheter. I ansökningshandlingarna för bl.a. kasinospel och automatspel skall enligt lotterilagen bifogas handlingar som omfattas av sekretess enligt 8 kap. 6 § sekretesslagen (1980:100). Det skall särskilt nämnas att restauranger som har kasinospel ofta också har automatspel, vilket innebär att samma kund kan ha flera pågående ärenden om tillstånd och tillsyn hos Lotteriinspektionen.

Angående SVAR:s kritik av att handlingar inte lämnas ut löpande får då följande anföras.

SVAR har således begärt ut en mycket omfattande mängd handlingar från Lotteriinspektionen. De sekretessbedömningar som måste göras är av kvalificerad art. Många av dessa handlingar omfattas av sekretess då det bl.a. rör de sökande företagens verksamhet och då samma företagare ofta har flera olika ärenden om tillstånd pågående samtidigt. Vidare berörs hela Lotteriinspektionens inspektions- och tillsynsverksamhet. Vad bl.a. gäller den anonyma inspektionsdelen är det av avgörande vikt för myndighetens funktion att planläggningen av denna inte kommer till allmänhetens kännedom.

För att kunna pröva utlämnandet måste därför Lotteriinspektionen ha en helhetsbild av hela materialet, vilket föreligger först när hela materialet är framtaget. Ett så omfattande utlämnande kan möjliggöra pussläggning och därmed kartläggning av myndighetens hela kontrollverksamhet. Prövningen i denna del måste därför göras vid ett tillfälle (se RÅ 1989:111). Vad gäller ansökningar och tillstånd föreligger som sagts ovan att samma sökande ofta förekommer i flera ärenden varför prövningen måste ske vid ett tillfälle. Slutligen kan nämnas att alla de polisanmälningar som myndigheten gör givetvis oftast har sin bakgrund i den anonyma delen av myndighetens kontrollverksamhet.

SVAR har redan i telefonsamtalet den 22 september 2000 särskilt begärt att få besked från Lotteriinspektionen om antal begärda sidor överstiger 10 000. Någon oklarhet om att handlingar inte skulle lämnas ut löpande kan därför inte ha förelegat hos SVAR. I november har vidare Lotteriinspektionen haft sammanträde med SVAR där bl.a. en redogörelse lämnats över ärendets hantering.

Avslutningsvis får Lotteriinspektionen anföras att handläggningen av ärendet har medfört ett mycket stort arbete hos myndigheten och föranlett mycket övertidsarbete

för personalen. Lotteriinspektionen ämnar fatta beslut i SVAR:s ärende inom en snar framtid.

SVAR kommenterade remissvaret.

Lotteriinspektionen meddelade beslut i ärendet den 30 januari 2001.

I beslut den 15 mars 2001 anförde *JO Berggren* följande.

Bedömning

Som framgått var det material som SVAR önskade få ut synnerligen omfattande, eller ca 10 000 sidor. Materialet bestod till stor del av handlingar med uppgifter för vilka sekretess gäller. Jag anser därför inte att det finns skäl att kritisera Lotteriinspektionen för den tid det tog innan slutlig prövning skedde.

När det sedan gäller frågan om SVAR fortlöpande bort ha fått besked om Lotteriinspektionens sekretessprövning, har inspektionen åberopat ett avgörande av Regeringsrätten (RÅ 1989 ref. 111). I det avgörandet uttalades bl.a. att, med hänsyn till omfattningen av utlämnandeyrkandet i det fallet, skadebedömningen måste ske med utgångspunkt i att information kunde utvinnas genom ”pussläggning” och att det fanns risk för att ett utlämnande av ett stort antal uppgifter om likartade förhållanden sammantaget kunde medföra skada även om uppgifterna var för sig var harmlösa. Jag ifrågasätter inte att ett liknande synsätt varit motiverat i detta fall. Det finns därför inte någon grund för kritik mot Lotteriinspektionen i detta hänseende.

Med dessa besked avslutar jag ärendet.